

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. IV. Vt autem iudices omnia bene fieri, rei euentus non in seipsis, sed in
Dei dirigentis omnia, dispositione considerandi sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

totam semper gaudendi artem, in unicâ illâ opinionis iudicii-
que proprij rectâ conformatione esse constitutam. Nihil ergo
iam restat, quàm vt opinionem nostram rectè formemus, neque
soliciti simus posthac, vt quidquam componamus extra nos. In
hâc enim opinionis nostræ conformatione, summa totius artis
continetur, quam toto hoc libro deinceps sumus expositori.

S. IV.

*Vt autem iudices omnia bene fieri, rerum euentus non in se-ipsis;
sed in Dei dirigentis omnia, dispositione considera.*

26. **V**erùm vt veluti in antecessum aliquid eorum, quæ promitto,
persoluam, breuibus expedire debeo difficultatem, quam si-
ne dubio iam animo concepistis omnes; ne dubios hæsitantesque
dimittam. Nam vt verum sit, inquires, nullo casu perturbandum
me, eum si superuenire debuisse iudicauero; at quâ ratione id
mihi rectè persuasero, qui contrarium oculis ipsis perspicio, &
verò perspiciunt mecum omnes. Quid? an non melior pax,
quàm bellum; prospera fortuna melior, quàm aduersa; valetudo,
quàm morbi; pietas denique & religio, quàm impietas, hæresis
& tyrannis? Quis id non videat? quis non iudicet, cui aliquid
bonæ mentis reliquum est vestigium? ita quidem tu. Sed ô mi-
seram cæcitatem nostram! id tu vides mortalis homo? tu in hu-
ius machinæ vastâ mole quid sit melius, introspicis? Erras, mi-
hi crede, vti solent homines; erras, inquam, & ea bona iudicas,
quæ an bona, an mala futura sint, ignoras? Nimiùm cæci sumus,
quàm vt ista videamus; nimiùm stupidi, quàm vt rectè hâc in
parte iudicemus. Et hoc quidem toto fermocinationis huius de-
cursu palam faciam euentissimè; ex hâc enim iudicij præsum-
ptione, sentiendique peruersitate & tenacitate, omnem in ani-
mis nostris perturbationem video exoriri.

27. Et vt verbo rem contingam, ponite vobis ob oculos hominem
nauculariæ artis profus ignarum, qui que ante hac nauim num-
quam conscenderit: an non is stomachum meritò moueat vni-
uersis, si nauis gubernatorem velit reprehendere, & ad singula
officij admonere eum, qui totam in nauculariâ arte exegit vi-
tam?

*Vt autem
id velis, res
non in se
ipsis viden-
da sunt: nã
tã multas
voles sic nõ
esse.*

*Sic arti
naucula-
ria igna-
rus, multa
vult fieri à
nauis se-
cus quam*

faciant; sed
male id
vult.

tam? & quid si gubernaculum in dexteram impelli videns, ut
navis, quæ terram subit, abeat ad sinistram, illico erroris arguat
nautam, in dexterum latus vim quod faciat: rursus quando ad
captandum ventum obliquari navis cursum perspicit, clamet
illico id esse tempus perdere, & recto quidem itinere non obli-
quo procedendum esse; cum verò vela consperguntur, nimium
illo pondere degrauari nauem: & cum navis ipsa in latus incli-
natur, tum verò subuerti conqueratur; denique infanos diceret
nautas omnes, quòd retrorsum remos agant, cum antrorsum
propellenda est navis; idque clamoribus, imo & rationibus ve-
lit euincere: nonne tu ignarum hominem diceres, imo fatuum,
mordicùs id tenere qui velit & euincere quod penitus ignorat;
dignum denique, cui etiam indignis modis obstruatur os? di-
gnus planè, interim non acquiescit miser; de omnibus iudicat;
& dum iudicat quod ignorat, ipse sibi angores facit, navigatio-
nemque plenam miseris; vbi alij, nautarum arti & peritiæ sese
dum committunt, curis illis vacui, inceptum peragunt iter læ-
ti & alacres.

Turbamur
itaque ve-
rum euen-
tibus, quia
rationes
euentuum
non intelli-
gimus; ne-
que vero
capaces su-
mus ut de
iis iudiciū
feramus
rectum.

Duo sunt præcipuè Auditores, quæ navigationis nostræ tran-
quillitatem interpellant & turbant. Iudicium ferimus de rebus,
quas nec intelligimus, & quarum causas rationesque penitus
ignoramus. Deinde nimis abiectam vilemque opinionem habemus
de mundi huius Gubernatore & Directore Deo: Hæc fusius
à me deducuntur. breuiter iam dico, re verà ignorantes nos re-
rum esse, neque sanum de vlllo fere euentu ferre iudicium. exi-
stimatio nostra nos decipit; nimiumque perspicacitati nostræ
abblandimur. Retrocedere iudicamus res nostras, tunc cum pro-
grediuntur quam maximè; aduersamque putamus fortunam,
quæ tamen quasi retroactis remis nauim in anteriora promouet;
omnia iudicamus amissa, cum ea amitimus quæ nobis erant vl-
timam ruinam allatura; subruendos nos putamus cum res pau-
lulum inclinantur, & tamen necessaria tantum obliquatio est;
tempestatem dicimus, cum ventus vela fortiter promouet, &
serenam auram tunc, cum periculosissima est malacia. Denique
profutura exhorrescimus, & nocitura exoptamus. Quid mirum?
futurorum omnium ignari sumus, nec quò præsentia vergant,
scimus; & tamen de præsentium rerum bonitate aut malitiâ iu-
diciū ferimus, quæ à futurorum euentu dependet. Quid igitur
iudicas

28.

iudicas homo de rebus, quas nec intelligis, nec scis quò vergant, nec quem in finem, à Magno illo nauis nostræ Moderatore Deo dirigantur: certè vt parum dicam, temerè facis & temerariè. Hæc prima turbationis origo.

29. Altera est, exigua prorsus quam in Gubernatoris nostri Dei, prouidentia & curâ habere deberemus fiducia: quò quidem ex supinâ infinitâ illius sapientia sollicitudinisque ignorantia li- quidò contingit. Nescimus porro Diuina mundum hunc diri- gentis consilia, euentus rerum videmus quidem; sed quò ver- gant, clam nobis est. totam seriem rerum ignoramus, totamque regiminis vniuersi machinam. Ad vniuersi bonum, certum est referri singula; sed cum comprehendere nequeamus omnia, ad singula hæsitamus, & sic trepidamus ad omnia.

Deinde turbamur, quia nimis exiles habemus de Dei prouidentia hæc omnia dirigentis, opinionem.

30. Certum verò id est, quòd si singula rerum euenta attendimus, mutationes, inquam, vicissitudinesque quotidianas, ascensus interitusque familiarum, fortunæ modò surgentis, modò cadentis volutationes tam inopinatas; impiorum, & in omne flagitium projectorum potentiam, optimorum verò oppressionem; denique scelerum, iniustitiæ, impudentiæque dominatum, virtutis autem obliuionem & contemptum; sine dubio hæc sunt eius- modi, vt humanam mentem meritò possint percellere. Quin imò & de constantia suâ aliquantulum se fuisse dimotum fate- tur sacer vates: *Mei autem pœnè moti sunt pedes, inquit, pœnè ef- fusi sunt gressus mei, quia zelauit super iniquos, pacem peccatorum videns.* non enim capiebat Dauid tantam in rebus inæqualita- tem, tam iniquam, vt quidem ratiocinio humano videbatur, bonorum malorumque sortem, tam confusam in vniuerso ordi- nationem, quòrum omnium dum rationes secum ipse vult exe- qui, frustra vult: *Existimabam, inquit, vt cognoscerem hoc, labor est ante me, donec intrem in sanctuarium Dei, & intelligam in no- uissimis eorum.*

Psal. 72.

31. Frustra laboramus, & non sine labendi periculo, si rerum e- uentus, prout in se sunt, tantùm attendimus, singulorumque causas pertinaciter inuestigamus. non est hæc humanæ menti apta indagatio. Totam enim vniuersi molem comprehendere mente cum non possimus, singulorum exactam rationem num- quam percipiemus, & sic frustra indagamus. Verùm *intra in sanctuarium Dei, incomprehensibilem cuncta comprehendenti-*

Corrigen- du vter- que error, quietem animi si desideras.

tis mentem considera & admirare; hanc esse crede, quæ se totam, rerum omnium euentis dirigendis impendit, & facile tum acquiesces ad singula, cum eius dispositione hæc credideris euenire, qui per singula continet, conseruat, & regit vniuersa. Hoc autem penitus animo infixum prius habeas, eum esse omnium Moderatorem, qui in ordinatione quam animo concipit, falli non potest, neque quem casus vllus fortunaque possit fallere.

*Quod ut
fuit, eximia
de Dei pro-
uidentia &
sapientia
excitanda
est opinio.*

Hoc totius tranquillitatis nostræ fundamentum, hoc gaudij semen. Vult quidem, & bene vult Seneca, in animo nostro Gaudium nasci, non enim esse aduentitium: *volo illam domi nasci*, inquit; tamen semen huius Gaudij, ex celo petendum est, ex immensâ inquam illius prouidentia cognitione. Et uti in viatoribus contingit, quo maiorem de gubernatoris nauclerique peritiâ & experientia conceperunt animo opinionem, hęc latiores nauim conscendunt, securioresque periculorum, nauigationem instituunt: ita profus, quo altior profundiorque de magna illâ mente vestro animo infederit opinio, eò alacrior exurgit magisque de Deo secura, & inter omnia tempestatum occurrentium discrimina latior, hoc est tranquillior.

32.

Sen. ep. 13

*Exponitur
quibus ra-
tionibus ea
demceps sit
excitanda.*

Agamus itaque hanc rem. Quod si ergo existimationem hanc alte vobis impressero, ostenderoque nihil planè, ne atomum quidem commoueri, sine expressâ ordinatione, omnia ratione & studio dirigentis Dei; an non hoc sufficiet, ut omnia, quæ eueniunt, grater excipias, fierique velis prout fiunt: sine dubio, nisi forte Diuina te credis statuta posse conuellere & emendare.

33.

Secundò, quid si liquidò demonstrauero, omnia ad tuum particulare bonum institui, ô quisquis es homo, neque paupertatem, neque morbos, neque fortunam malignam, neque vim hostium, neque conuitia, neque malam famam, non ipsam denique mortem tibi euenire ex Dei permissione & decreto, nisi ut tibi bene sit; an tum demum hæc, cum accident, læto hilarique vultu non excipies?

34.

Tertiò, quid si planum istud fecero, & verò etiam planissimum, omnia & singula, quæ ab ipso mundi exordio euenere, totumque futurorum euentuum ordinem, tam concinnè digestum esse, tantâ symmetriâ inter se connexa omnia, tantâ sapientia disposita, permixta & ordinata, non vniuersa modò sed & singula, ut non dico tu ipse, sed ne quotquot fuerunt, sunt & erunt

35.

humanæ

humana Angelicæque mentes simul iunctæ, melius concinniusque, non vniuersum tantum orbem, sed ne tuam quoque conditionem, vitamque possint disponere: quid tum demum dicturus es: an non hoc sufficiet, vt os murmurationibus obstruatur, etiam si totum orbem cerneres euelli suis sedibus, & cælum in terram dissuere, terram vero super astra eleuari? Incredibilia proferre me dicis. fateor incredibilia profus erunt, donec intrauerimus pieque inspexerimus *Sanctuarium Dei*, quod breui lubibimus.

36. Quartò denique, si ostendero, omnia à Deo sic disposita, solo quò erga te tuumque bonum ferebatur amore impulsam, egisse causam tuam ab ipsâ iam inde æternitate; inspectisque & sedulo expensis circumstantiis omnibus, statuisse tandem ecquando nascereris, quo loco, quibus parentibus, quâ corporis conformatione, quo ingenio, quibus talentis, quibus diuitiis, cui matrimonio destinandus; denique ne infinitus sim, singula & omnia quæ te modo faciunt quod es modo, & cras quod cras futurus. Hæc, inquam, omnia si liquido ostendero, & quidem ex solo amore, quo tibi vt bene & vt melius fit vult Deus, esse ordinata; an tunc quidquam requiretur, quominus pleno amplexu omnia, quæ tibi euenient, excipias, osculerisque disponentis tam amicam manum? an aliud votis tuis adijci cupies? aliamne lætitiâ quæris, aliud gaudium, quietem in hoc mundo aliam? non quæres sat scio, alia namque nusquam est.

37. Bene itaque vobis fit. *Intramus ergo in Sanctuarium Dei.* Et vos Auditores, animo reuoluite quidquid Prouidentia tam sanctæ, ordinationique tam concinnæ possitis opponere: mox vt per aliquod tempus Sanctuarium hoc, humili cum reuerentiâ inspexerimus; omnia facile conuellam, omnibusque, vt spero, faciam satis.

38. Illud tantum ab ipso exordio, te supplex rogo Sapia In-creata, prouidentia infinita, Amor immense, Diuina Mens: *Da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam; & noli me reprobare à pueris tuis, quoniam seruus tuus sum, & filius ancille tue; homo infirmus & exigui temporis. & minor ad intellectum iudicij & legis.* Scio equidem, profusque confiteor non esse me, qui Diuina possim decreta comprehendere, & arcana infinitæ Mentis mysteria penetrare; homo sum exigui temporis, experientia vero

*Oratur
Diuina sapien-
tia, vt
cepis no-
stru faueat*

nullius, tamen vt Epicæetus præferebat, *Apud homines te defendam*, demonstraturus vt minimum, desiderium meum quod feror vt Creatoris mei, Gubernatoris, & Domini, honorem inter homines promoueam; hominibusque vt tandem id persuadeam, maximum id sibi decus esse ducant, maximamque fidei causam, se non alio dirigi consilio, non aliâ sustentari manu, quam omnia circumspicientis, omnia penetrantis, potentis omnia, & singula amantis Dei.

Apud Ac-
rianum
l. 2. c. 16.

PARS I.

nullius